

LATVIJAS VIEGLATLĒTIKAS SAVIEBĪBAS ĒTIKAS UN DISCIPLINĀRĀS KOMISIJAS LĒMUMS

Rīgā, 2024. gada 10. jūnijā

Latvijas Vieglatlētikas savienības
Ētikas un disciplinārā komisija šādā sastāvā:
komisijas vadītājs Andis Pauniņš,
komisijas locekļi Ieva Siugale un Vladlens Rožnovs,
izskatīja 2023. gada 26. septembra sūdzību par [pers. A] rīcību.

Aprakstošā daļa

[1] 2023. gada 26. septembrī uz Latvijas Vieglatlētikas savienības (turpmāk – **LVS**) Ētikas un disciplinārās komisijas (iepriekšējais nosaukums – LVS Ētikas komisija) (turpmāk – **Komisija**) elektroniskā pasta adresi saņemta sūdzība (turpmāk – **Sūdzība**) no personas vārdā [pers. B] (turpmāk – **Sūdzības iesniedzēja**).

Sūdzības iesniedzēja Sūdzībā norādīja, ka [pers. A], kurš ir LVS [profesijas nosaukums], ir pārkāpis visas sabiedrībai pieņemamas normas. Pārkāpums izpaudās tādā veidā, ka [pers. A] ir izteicis draudus Sūdzības iesniedzējai, kuros ir draudējis fiziski izrēķināties ar Sūdzības iesniedzēju, ka arī rakstījis īsziņas, kurās draudēja uzbrukt Sūdzības iesniedzējai savādākā veidā, ja Sūdzības iesniedzēja kādam iesniegs sūdzību par [pers. A] kā [profesijas nosaukums] darbu. Sūdzībā norādīts, ka cilvēks ar tādu uzvedību un attieksmi pret citiem cilvēkiem nav piemērots mērīt LVS oficiālās skriešanas trases.

[2] 2023. gada 20. oktobrī Komisijā saņemta elektroniskā pasta vēstule no [pers. A], kurā viņš sniedza savus paskaidrojumus saistībā ar Sūdzību (turpmāk – **Paskaidrojumi**).

Paskaidrojumos norādīts, ka pati Sūdzības iesniedzēja pārkāpusi vairākas ētikas normas, diskriminējot citu sportisti, bet [pers. A] aizstāvēja šo citu sportisti, un nav ētiski izteikties par citiem sportistiem veidā, kā to darīja Sūdzības iesniedzēja. Šāda Sūdzības iesniedzējas rīcība neatbilst vienlīdzības un cieņas principiem. Tāpat Paskaidrojumos norādīts, ka Sūdzības iesniedzēja apmeloja [pers. A], kā arī aizskāra viņa cieņu, jo meloja par [pers. A] kļūdām, ņemot laiku sacensībās un nepareizi mērot trases, kas neatbilst patiesībai. Tādā veidā Sūdzības iesniedzēja pārkāpa arī godīguma principu. Paskaidrojumos arī norādīts, ka Sūdzības iesniedzēja draudēja [pers. A]. Paskaidrojumos [pers. A] norādīja, ka viņš atzīst, ka agresīvi atbildēja Sūdzības iesniedzējai, bet ņemot vērā, ka pati Sūdzības iesniedzēja neievēroja vairākus ētikas principus, uzskata, ka ja sodīt kādu, tad abas personas.

[3] Sakarā ar Komisijas sastāva maiņu 2024. gada 2. aprīlī Komisijas vadītājs ar elektroniskā pasta vēstuli sazinājās ar [pers. A], norādot, ka Komisija vēlas uzdot jautājumu un viņu attālināti uzklaut par Sūdzībā norādītajiem apstākļiem, lai Komisijas rīcībā būtu viņa viedoklis, fakti izklāsts un attieksme pret iespējamo pārkāpumu. Atbildot uz minēto Komisijas vadītājs aicinājumu, [pers. A] 2024. gada 2. aprīlī norādīja, ka vairs neko neatceras, jo pagājuši 6 mēneši, neko jaunu pateikt nevar, kā arī diskutēt par Sūdzību viņam nav ne laika, ne vēlmes.

2024. gada 2. aprīlī Komisijas vadītājs atkārtoti nosūtīja [pers. A] aicinājumu sadarboties ar Komisiju. Atbilde no [pers. A] uz šo Komisijas vadītāja aicinājumu netika saņemta.

[4] 2024. gada 26. aprīlī notika Komisijas sēde, kurā tika uzsākta sūdzības izskatīšana pēc būtības, tālāk tika gatavots lēmuma projekts, bet gala lēmums par Sūdzību pieņemts 2024. gada 10. jūnijā.

Motīvu daļa

[5] Saskaņā ar spēkā esošā LVS Komisijas nolikuma, kas apstiprināts LVS valdes 2020. gada 6. janvāra valdes sēdē (turpmāk – **Nolikums**) 6.1. punktu un 6.2.3. apakšpunktu jautājumu par Ētikas kodeksa normu pārkāpumu var ierosināt, iesniedzot LVS motivētu rakstisku iesniegumu, un šādu iesniegumu var iesniegt jebkura cita ar LVS saistīta persona, kura konstatē, ka ir noticis LVS Ētikas kodeksa pārkāpums, vai persona, kuras intereses vai tiesības aizsargā LVS Ētikas kodekss.

Sūdzības forma, proti, rakstveida elektroniskā pasta vēstule ar faktu izklāstu par iespējamo pārkāpumu Komisijas ieskatā atbilst motivēta iesnieguma pazīmēm. Līdz ar to Sūdzības iesniedzējai ir tiesības iesniegt Sūdzību par LVS Ētikas kodeksa normu pārkāpumu.

[6] Saskaņā ar Nolikuma 6.4.3. apakšpunktu un 6.5. punktu Komisijai ir tiesības izskatīt Sūdzību pēc būtības un rosināt LVS valdei piemērot sankcijas pārkāpējam. Tādējādi Komisija nekonstatē šķēršļus Sūdzībā norādītos apstākļus izvērtēt pēc būtības par iespējamo LVS Ētikas kodeksa pārkāpuma konstatēšanu.

Vienlaikus Komisija norāda, ka Sūdzības iesniegšanas un Sūdzībā norādīto notikumu attīstības brīdī spēkā bija LVS Ētikas kodekss, kas tika apstiprināts ar LVS valdes 2017. gada 7. novembra lēmumu (turpmāk – **Kodekss**). Līdz ar to Komisija, izskatot Sūdzību pēc būtības un, ierosinot LVS valdei piemērot sankcijas, vadās tieši no Kodeksa normām, nevis no LVS Ētikas un Disciplinārās politikas normām, kuras tika apstiprinātas LVS valdes 2023. gada 5. oktobra sēdē jeb jau pēc Sūdzības saņemšanas Komisijā.

[7] No Kodeksa 2. punkta izriet, ka Kodeksa normas ir attiecināmas uz plašu personu loku, tostarp, bet ne tikai, uz visām ar LVS saistītām fiziskajām personām, piemēram, LVS vārdā norīkotās personām, tiesnešiem, sportistiem, menedžeriem, u.c. komandu dalībniekiem, organizatoriem, to pārstāvjiem. No Komisijai pieejamās informācijas, tostarp, Sūdzības un Paskaidrojumu satura, secināms, ka [pers. A] ir LVS [amata un profesijas nosaukums] – tātad persona, kas pastāvīgi un cieši saistīta ar LVS un kā [profesijas nosaukums] darbojas LVS rīkotajās sacensībās un citos pasākumos.

Tādējādi Komisijas ieskatā [pers. A] ir jāievēro Kodeksa normas.

[8] Kodeksa 5. punkts “Cieņa” noteic, ka *abpusēja cieņa un cieņa pašam pret sevi ir viens no galvenajiem principiem sportā. Šis Kodekss uzliek par pienākumu cienīt pretiniekus, sabiedrotos un komandas biedrus, tiesnešus, trenerus, kā arī atbalstītājus un ikvienu citu Dalībnieku bez izņēmumiem. Ieguldījums, ko persona izdara sportā, ir novērtējams ar cieņu un atzinību.*

[8.1] Sūdzībā norādīts, ka [pers. A] izteica draudus Sūdzības iesniedzējai, ka fiziski ar viņu izrēķināsies un uzbruks viņai, ja Sūdzības iesniedzēja sūdzēsies par [pers. A] kā [profesijas nosaukums] darbu. Savukārt Komisijas rīcībā esošās Sūdzības iesniedzējas un [pers. A] sarakstes izriet, ka [pers. A] Sūdzības iesniedzējai ir rakstījis sekojošo:

- attiecībā uz Sūdzības iesniedzējas aizvainojumiem [pers. A], viņš rakstīja Sūdzības iesniedzējai: *“Tu daune esi? [..] It kā no vienas puses es varu aizmirst un nereaģēt uz tavu stulbumu, visu jau šeit visu saprot. Bet ka tad tu sapratusi ka tā darīt nedrīkst? Var uzaisīt video priekš tipiskā. Iedomājies, kāds čurā pudele un tad tevi aplej mačos. Un protams tas nebūšu es, gan jau Ozolniekos kāds atradīsies kas pa 20euro to izdarīs. Kā tev tāda popularitāte? Normāli būs?”.*
- *“Vai arī tiekamies Ozolnieku pusmaratonā, un var nejauši sanākt ka kāds vīrietis tevi aplies ar ūdeni, bet tas nebūs ūdens.”.*

[8.2] Komisijas ieskatā jebkādi draudi veikt pret personu pazemojošas darbības, un šīs pazemojošās darbības publiskot, turklāt to īstenot LVS rīkoto pasākumu laikā, nav savienojama ar cienīgu attieksmi pret personu, kurai šādi draudi tiek izteikti un LVS principiem. Turklāt apstāklis, ka šādus draudus izsaka ar LVS saistīta persona, Komisijas ieskatā tikai pastiprina necienīgas attieksmes līmeni un potenciāli var Sūdzības iesniedzējai un citām personām radīt bailes un negatīvu attieksmi pret LVS rīkoti pasākumiem un kā organizāciju kopumā.

Tāpat konkrētajā gadījumā Komisijas ieskatā apstāklis, ka [pers. A] draudus Sūdžības iesniedzējai izteica tāpēc, lai atturētu Sūdžības iesniedzēju no iespējamās vēšanās pret [pers. A] kā [profesijas nosaukums] attiecīgajās institūcijās, var nepamatoti atturēt Sūdžības iesniedzēju, kā arī, iespējams, citas personas, no savu tiesību izmantošanas šajā sakarā vērsties citās institūcijās, lai pārbaudītu profesionāla rīcības atbilstību sporta standartiem.

[8.3] Kodeksa 11. punkts noteic, ka *gadījumā, ja Kodekss neregulē kādu konkrētu situāciju, tā piemērotājs vadās pēc vispārējiem ētikas un morāles principiem, kā arī vispārējiem tiesību principiem.*

Lai arī Kodekss tiešā tekstā neparedz draudus veikt pazemojošas darbības kā vienu no Kodeksā norādītajiem pārkāpumiem, Komisijas ieskatā ir vispārzināms, ka šāda rīcība nav savienojama ne tikai ar cienīgu attieksmi pret citiem, bet arī ar vispārējiem morāles uzvedības noteikumiem. Morāle ir sabiedrisko normu, principu un noteikumu sistēma, kas tikumiski regulē cilvēka rīcību sabiedrībā un attieksmē pret citiem cilvēkiem (sk. <https://tezaurs.lv/mor%C4%81le:1>). Savukārt draudi ir viens no vardarbības izpausmes veidiem. Komisijas ieskatā ne sportā, ne sadzīviskajās attiecībās starp cilvēkiem nav pieņemams problēmas un nesaskaņas risināt, pielietojot pazemošanu, jebkādu vardarbību vai agresiju pret citupersonu.

Tāpat draudus raksturo kā vārdus vai darbību, ar kuriem sola vai gatavojas sagādāt kādam ko ļaunu (sk. <https://tezaurs.lv/draudi>). Komisija uzskata, ka apzināta kaitējuma nodarīšana vai pat tikai draudēšana nodarīt kaitējumu citai personai, jo īpaši tikai tāpēc vien, ka šī cita persona izsaka kritiku, izriet ārpus vispārpieņemtajiem morāles standartiem.

Tādējādi Komisijas ieskatā [pers. A] izteiktie draudi veikt pret Sūdžības iesniedzēju pazemojošas darbības nav savienojami arī ar morāles principiem, kurus savukārt atzīst un aizsargā Kodeksa 11. punkts.

[8.4] Ievērojot visu iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka konkrētajā gadījumā Sūdžībā un Paskaidrojumos norādītais liecina par to, ka [pers. A] ar savu rīcību, izsakot draudus Sūdžības iesniedzējai organizēt pret viņu pazemojošas darbības, pārkāpa Kodeksa 5. punktu un [pers. A] nav rīkojies atbilstoši Kodeksa 11. punktam. Turklāt šajā gadījumā nav nozīmes tam vai [pers. A] subjektīvi plānoja šos draudus īstenot vai nē.

[9] Kodeksa 12. punkts noteic, ka Kodeksa pārkāpumu gadījumā, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un smagumu, pārkāpējam ir piemērojama viena vai vairākas no Kodeksa 12. punktā minētajām sankcijām.

Komisijas ieskatā konkrētajā gadījumā [pers. A] būtu jāpiemēro Kodeksa 12.6. apakšpunktā minētā sankcija – aizliegums piedalīties LVS rīkotajās sankcionētajās sacensībās un sporta pasākumos kā tiesnesim, organizatoram vai oficiālajam pārstāvim. Konkrētāssankcijas izvēli Komisija pamato ar turpmāk minēto.

[9.1] Komisija norāda, ka jebkurai sankcijai ir jāspēj sasniegt divi mērķi, proti, reāli jānodrošina pārkāpējs par viņa rīcību un jāattur pārkāpējs no līdzīgas rīcības atkārtotā atkārtošanas nākotnē. Komisijas ieskatā abiem minētajiem sankciju mērķiem jābūt reāliem un pārkāpējam jūtamiem, nevis formāliem.

[9.2] Attiecībā uz sankcijas sodošo funkciju konkrētajā gadījumā Komisijas ieskatā brīdinājums (*Kodeksa 12.1. punkts*) šādu mērķi var nesasnēgt. Kā arī Komisija ņem vērā Kodeksa 12. punktā norādīto, ka, izvēloties sankciju, ir jāņem vērā konstatētā pārkāpuma raksturs un smagums.

Attiecībā uz [pers. A] pārkāpuma raksturu un smagumu Komisija norāda, ka tās ieskatā draudu izteikšana citai personai veikt publiskas pazemojošas darbības ir raksturojams kā ļoti smags pārkāpums, jo patiesībā tas robežojas ar administratīvo atbildību vai pat kriminālatbildību. Citiem vārdiem, Komisijas ieskatā konkrētajā gadījumā [pers. A] konstatētais pārkāpums iziet ārpus tikai ētikas normām, bet ir tuvāk jau likuma pārkāpumam. Papildus tam Komisija ņem vērā, ka [pers. A] savas neētiskās rīcības izdarīšanas brīdī pārstāvēja LVS un darbojās tās vārdā.

Līdz ar to Komisijas ieskatā konstatētā pārkāpuma raksturs un smagums neļauj izdarīt secinājumu, ka brīdinājums kā vieglākais soda veids būtu atbilstoša sankcija par tādu pārkāpumu.

[9.3] Tāpat Komisija uzskata, ka attiecībā uz sankcijas mērķi atturēt personu no līdzīga pārkāpuma izdarīšanas nākotnē, konkrētajā gadījumā secināms, ka brīdinājums šādu mērķi sasniegt nevarēs, jo cita starpā brīdinājumam nav nekādas reālas ietekmes uz personas rīcību pēc pārkāpuma, kā tikai tās iekšējais iespējamais pārdomu process par savu uzvedību, turklāt par kuru

Komisija nevar pārliecināties it īpaši apstākļos, kad [pers. A] ar Komisiju nesadarbojās. Turpretī aizliegums piedalīties LVS rīkotajās sankcionētajās sacensībās un sporta pasākumos

Komisijas ieskatā var atturēt [pers. A] no līdzīgas rīcības nākotnē. Proti, šāds aizliegums Komisijas ieskatā būtu saprātīgs un ticams pamudinājums personai pārdomāt savu rīcību un atturēties no šādu pārkāpumu izdarīšanas nākotnē.

[9.4] Ievērojot minēto, Komisija uzskata, ka aizliegums piedalīties LVS rīkotajās sankcionētajās sacensībās un sporta pasākumos ir sankcija, kas, pirmkārt, ir adekvāta un samērīga [pers. A] izdarītajam pārkāpumam, un, otrkārt, spēs pietiekami efektīvi sasniegt abus sankcijas mērķus – reāli sodīt personu un vienlaikus atturēt personu no līdzīgas rīcības nākotnē.

[9.5] Attiecībā uz termiņu, kādā aizliegumu piemērot, Komisija uzskata, ka 2 mēnešu termiņš būtu uzskatāms par atbilstošu, samērīgu un saprātīgu, lai vainīgā persona spētu sajust savas rīcības reālās sekas.

Tācu vienlaikus Komisija nevar atstāt bez ievērības šī lēmuma 3. punktā norādīto, proti, ka [pers. A] apzināti un klaji ir ignorējis Komisijas pieprasījumu sadarboties pirms Sūdzības izskatīšanas pēc būtības. Šādai rīcībai par attaisnojumu neder arguments, ka [pers. A] pārkāpumu izdarījis pirms sešiem mēnešiem. Laika brīdim starp pārkāpuma izdarīšanu, ziņošanu par pārkāpumu un lēmuma pieņemšanai nav nekādas nozīmes nedz attiecībā uz pārkāpumasmaguma novērtējumu, nedz attiecībā uz piemērojamo sodu. Komisijas ieskatā LVS [profesijas un amata nosaukums], kas regulāri, veicot savus profesionālos pienākumus, satiekas ar sportistiem, treneriem un citām vieglatlētikā iesaistītajām personām LVS rīkotajās un atbalstītajās aktivitātēs, vienlaikus ir persona, kuras rīcībai jābūt kā piemēram visiem pārējiem. [pers. A] ir jāpaskaidro un jāievēro visi LVS izdotie iekšējie normatīvie akti un lēmumi, ne tikai tie, kas attiecas uz viņa tiešajiem pienākumiem kā [profesijas nosaukums]. Komisija uzskata, ka Komisijas apzināta ignorēšana un atklāta nevēlēšanās ar Komisiju sadarboties Sūdzības izskatīšanā nav savienojama ar [pers. A] statusu LVS. Komisijas ieskatā šāda rīcība parāda pārkāpēja nihilistisko attieksmi pret Kodeksu un kopumā par pārkāpēja uzvedības korekcijas nepieciešamību. Turklāt Komisijas ieskatā šāda [pers. A] rīcība tikai apstiprina Komisijas uzskatu, ka [pers. A] nespēj adekvāti uztvert sava pārkāpuma nopietnību un smagumu. Līdz ar to Komisija uzskata par pamatotu konkrētajā gadījumā kopējo piemērotās sankcijas termiņu noteikt uz 4 mēnešiem, lai mudinātu pārkāpēju nopietni uztvert ētiskas uzvedības nepieciešamību jebkurās LVS rīkotajās sacensībās un aktivitātēs, kā arī ievērot LVS izdotos noteikumus un amatpersonu lēmumus.

Ievērojot visu iepriekš minēto, Komisija ierosina LVS valdei piemērot [pers. A] Kodeksa 12.6. apakšpunktā minēto sankciju uz 4 mēnešiem.

[10] Cita starpā Komisija vēlas arī vērst Sūdzības iesniedzējas uzmanību, un kā tas jau ir norādīts šī lēmuma 8.3. punktā, tad ne sportā, ne sadzīviskajās attiecībās starp cilvēkiem ētiskas uzvedības kontekstā nav pieņemams problēmas un nesaskaņas risināt, pielietojot jebkādu vardarbību. Attīstot šo atziņu, Komisija norāda, ka gadījumā, ja Sūdzības iesniedzēja vai jebkāda cita persona ir neapmierināta ar kāda trenera, organizatora vai jebkādas citas LVS organizētajās sacensībās un aktivitātēs iesaistītās personas rīcību, piemēram, vadot sacensību procesu, mērot trases vai uzskaitot laiku, tas nevar būt pamats Sūdzības iesniedzējai vai jebkurai citai personai vērsties ar personiskiem aizvainojumiem pret cilvēku un no savas puses draudēt ar amata zaudēšanu. Tā vietā LVS ir pieejama iespēja vērsties attiecīgajās LVS institūcijās, lai tās jau savas kompetences ietvaros veiktu pārbaudi par iespējamo rīcību, neatbilstību vai kādiem citiem personas pārkāpumiem. Tāpat Komisija vērs Sūdzības iesniedzējas uzmanību uz to, ka nav pieļaujama

personu provocēšana, citu personu aizskaršana un viņu sportiskā rezultāta nievājoša publiska apspriešana.

[11] Rezumējot visu iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz Kodeksa 1., 2., 5., 11. punktu, 12.6. apakšpunktu, Nolikuma 2.3. punktu, 5.1. punktu, 6.4.3. apakšpunktu, 6.5. punktu, Komisija ierosina LVS valdei:

Piemērot [pers. A] aizliegumu piedalīties LVS rīkotajās sankcionētajās sacensībās un sporta pasākumos kā tiesnesim, organizatoram vai oficiālajam pārstāvim uz 4mēnešiem, tai skaitā Latvijas Viegatlētikas savienības [komisijas nosaukums].

Latvijas Viegatlētikas savienības
Ētikas un disciplinārās komisijas locekļi

Komisijas vadītājs

Andis Pauniņš

Komisijas locekle

Ieva Siugale

Komisijas loceklis

Vladlens Rožnovs